

Latweeschu Awises.

51. gaddagahjums.

No. 5.

Trefschdeenâ, 2. (14) Februar.

1872.

Redakteera adreffe: Pastor Safranowicz Lultingen, pr. Krauenburg, Rurland.

Latw. awises lohpâ ar to peelfikum „basnizas un skohlas sinuas“ uf 1872. gaddu, preefsch wisseem teem, kas sawus eksemplarus **Zelgawâ** liks fanent, maksahs tif pat kâ libds schim 1 rubl. f. Bet preefsch wisseem, kam awischu nummuri **par pasti** japeefuhtha, maksahs **1 rubli 50 kap.**

Muhfu **Awischu nams** irr **Zelgawâ** Besthorn kunga (Reyhera) leelâ grabmatu bohde pee tirgus platscha, fur wiffas apstelleschanas un peefubtischanas taps peenemas; **Rihgâ** warr apstelleht Dan. Minus k. kantori, teatera un wehnera eelas stuhri, tâpat arri M. Busch kunga grabmatu bohde.

Rahdrtas: Wisjaunafahs sinuas. Daschadas sinuas. Kreewu walts budschets 1872. g. Rahds wahrds war tautas wentu. Kas angitu kaby, kas semmu friht. Wiblo Drlschkerih! Preefsch latw. mehmurtu skohlu Sallaspillê zc. Ubbidas. Naudas tirgus. Labbibas un preefschu tirgus. Sluddinaschanas.

Wisjaunafahs sinuas.

Parise. Frantschu leelafahs ruhpes taggad irr: zil adtri ween eefpehjams no teem 3000 million. frankem, kas teem Wahssemmei karrakostes wehl jamaksa, walkâ tapt. Lai schi leela naudas summa drihsahl sanahktu, Frantschi wiffi samett naudu, zil kars eefpehj. Zitti pilsehti, wai kahdi bagati kungi mettuschi pa 100,000 frankem. Arri Napoleons III. labbu teesu grihbobt doht; bet jebfchu — tahda warren leela summa nefanahl tif drihi un ja nefanahl wiffa summa, tad ar magumu nou libdsiehts.

Nujork 9. Febr. Amerikaneefchu wezza Abamas srihda leeta ar Englandeefcheem nemas wehl nebeidsahs. Taggad to lectu nodewuschi ischekibreju teesai, lai ta to wedd gallâ. Bet fur schi sawu darbu gandrihs nemas wehl nau sahftus strobdaht, Amerikaneefchi ar Englandeefcheem tâ sadufinojuschees, ka jabihstahs, ka stary schahm diwi tautahm ne-izellahs breefnihgs karsch. Amerikâ jau dauds awises brehz pehz kara. R. S.—z.

Berline. Ta jauna dselzella taisfchana no Tilfites uf Mehmel irr 6. Februar nospreesta. — Frantschu waldibas peefohlfchanas, ja Wahzi grihb sawas arnijas no Franzijas isnemt ahra, netappa no Wahzu kaisara peenemas. Tee peedahwatee naudas papibri effoht bijuschi naudas grabmatas uf dselzelleem. — Schinnis deenâs pee Bruhschu karra ministerijas taps isprohweta jaunmohdes slints, kas eefchoht pahrafi par wiffahm libds schim isgudrotahm. Un to dohmajeet? Tas moduls irr ministerijai eefubtihis no weena wihra, kas no sawa 10. gadda irr pawiffam neredsihgâ un nau sawâ muhschâ ar pascha azzihm rediejis adaru slinti, tif no zitteem irr to aprakfischanu dsirdejis un tad pais tahlafi gudrojis.

Pehterburga. 21. Janwar muhsu kunga un kaisara preefschâ irr bijis uf balli seemas pilli kursemnes muhscheeku wezzatais baron von Recke.

— 23. Janwar palikka 10 gaddi, kamehr taggadejais walts finansministers von Neutern sawu amatu walda. To

deenu angitam kungam par wiina sirdigu un teizamo publeschanohs gar walts naudu rehlinumeem tappa dauds gohda parahdichanas no tuwem un tahleem pasneegtas.

— **Pehterburgas** pilsehtam effoht jauns jaulums gaidams, jo grihbobt to Ziaka basnizas un admiralitetes plazzi pahwehrtiht jaulâ dahrsâ, kas derretu par lohschumu un libds gabdatu par wesseligu gaisu apfabrejeem eedshwotajeem.

Kowgorodas gubernâ wehl beeschi rohahs wilki un lahtfchi, kas leelu skahdi darra. Tichwinas semstiba irr nospreedusi par katra noschautu wilku 3 rubli un par lahzi 2 rubli ismaksah. Isgabjuscho September tappa ismaksari 74 rubli par noschautem 16 wilkeem un 13 lahtscheem.

Kreewu walts weetneeks Turzija, Ignatjew, effoht ministeriju luhdsis, lai tam sulta uf Turku semmi preefsch daschahm Kreewu basnizahm basnizpultstems. Schi leeta ihpaschi tamdehl eewehrojama, ka Turku semme libds schim pehz likumeem neweenai kringai basnizai nau brihw ar pultsteneem swaunihht.

Salwes un Taubes draudses mahzitajs Christoph Fuchs irr 19. Janwar walkarâ zaur weeglu nahwes siundinu Deewa preefschâ aiffauts. Melakis bij 65 gaddus wezs un bij 41 gaddu mahzitaja amatâ shahwejis. S.

Daschadas sinuas.

No eefschsemmehm.

No gubern. pastkantora tohp sinnamâ darrihts, ka wiffas apdrohschinatas grabmatas un paffas, ja tahs adresses babs srihketas waj pahraaktitas, netaps uf pasti pretti nemtas.

Wehl pahri wahrdu par juhwas skohlahm. Tifko biju Latw. awisehm nosubtihis sinnu par Ufchawas juhwas skohlu, te atwahza 6. nummuris no Waldibas wehstn. ar sluddinaschanu par jaunu juhwas skohlu Zilsbergâ (Zelzberg). 3 juhdses wairahl uf deenwiddeem no Ufchawas muhschâ, 7 juhdses no Wentspils, netahl no Ghdoles un Ufchwangas, juhmallâ. Arri minneta frohna muhscha ar wiffahm ehlahm un laukeem u. t. j. pr. irr tâpat

få Uſchawa atdohtas jubras ſkohlai par labbu; wiſſas zit-
tas liſſumu punktēs irr tahdas pat få preeſch Uſchawas,
ar to weenigu ſtarpibu, fa ſemneeku draudſe irr apnehmufes,
ne 200 bet tiſſkai 100 rublus ilgaddus no ſawas puffes doht,
ſkohlai par labbu (krohnis dohd 900 rublus ilgaddus).

Pehz manneem rakſteem no 1860. gadda Zilsbergå
irr 30 ſweijneeku mahjas ar 800 zitweleem 9 werſtu garrå
juhrmallå. Tad nu jau ſchē labbu teeſinu ſkohlå gabheju
warr zerreht, bet wehl wairahſ warbuht no wiſſas tabla-
ſas juhrmalpuffes lihdſ paſchaj Leepajai, fur wehl nekah-
das jubras ſkohlās nau. Wiſſå minnetå juhrmallå, wiſ-
wairahſ warbuht Saffa uppes ohſtå gan arri atraddiſees
weetas preeſch fuggu un leellaiwu buhwefchanas. Schinni
Kurſemmes puffē arri wehl atrohdaſe ohſol, fa Wid-
ſemmē gandrihſ nemas nau un wairahſ pret ſeemeleem it
pawiffam truhſt. Tadeht ſchinni gabbalå warr Latwee-
ſchi peekilt pee wehrtigeem fuggem un ilgi bruhſejamahn
leellaiwahn, ja tik tee proht ihſtå loikå ſawu labbumu no-
jehgt un fuggu buhwefchanas beedribas ſawå ſtarpå cetai-
ſiht. Widſemmē ap Minascheem un Salazzes, fur preeſch
deſmit gaddeem wehl tiſſkai mehrens ſkailtis maſ wehrtigu
leellaiwu bij, fur taggad zaur Minaschaſ ſkohlās palihgu
jau irr it labſ pulkſ gruntigu fuggu, ar fo warr braukt
par wiſtablakahn juhrahn, un beſ tam irr leels pulkſ
leellaiwu. Zaur fuggoſchānu tur irr lauſchu labklahſchāna
tik ſlipri wairojuſees, fa to preeſch 10 gaddeem, tad to
leetu ar turrenes laudihm apſpreedu, neweens tizeht ne-
gribbeja.

Giplu zeemå Dundagå, lå dſirdamſ, ſchoſeem atkal
effoht lihdſ 40 ſkohlajami jaunetti jubras ſkohlå (pehrn
bij 42) un pehz ſcho leelu ſkailtu rehſinoht ſchi ſkohlå irr
ta pirmaja wiſſå Kreewu walſti (Minaschōs, Rihgå un
Wentſpille irr latrå tiſſkai 20 lihdſ 30, Leepajå maſahſ
lå 10), faſ gan lohti ſlawejama leeta. Bet lihdſ ſchim
tur ar fuggu buhwefchanas beedribahn nau iſdeweēs.
Tatſchu pee ſchihſ ſwarrigas leetas nu wajjadſetu ar
wiſſeem ſpehkeem kriſt klahſt, jo pelna buhſ tikpat labba,
lå wiſſahm jubras braujeju tantahm. Jo wairahſ buhſ
latweeſchu fuggi, jo labbahſ ees winnu ſaimneekem un
fuggotajeem; prezze jau netruhſt, lai arri tuhſtoſch fug-
guſ uf reiſ peebuhwetu klahſt.

Maſkawå, 17. Janwar 1872. C. Woldemar.

Kurſemmes kruſſas apdrohſch. beedriba ſawå gadda
norehſinumå iſrahda, fa 1871. gadda bij apdrohſchinati:
429 dſimtmuiſchās, 74 krohna muiſch., 795 dſimtas un
327 krohna mahjas, 37 mahzitaju muiſchās, 8 ſkohlū,
2 teeſas nammu, 41 meſchafargu, 16 ſudmallu un 28
krohgu ſemmes — wiſſ kōhpå par 2,355,048 rublu weh-
tibas. Tå tad par gandrihſ 200 tuhſt. r. mantas bij
wairahſ uſdohtas ne få pehrn.

Premijas eemakſchāna bij eeneſuſi 5887 rubli 62
kap. Bet kad nu taſ pagahjuſchais gads neſſa tik daudſ
kruſſas behdu, fa pee beedribas lohjekleem ween kruſſas
ſkabhē bij notikluſi par 13,964 rubl. 8 kap., tad kaſſē
nepeetikka taſ mantibas, wiſſu to iſmakſahſ un bij ja-
uſnemm 2319 rubli 99 kap., lai warretu wiſſus peenah-

lumus iſpildihſt. Tapehz tad premijas leelumſ, faſ lihdſ
ſchim bij $\frac{1}{4}$, taſ irr iſ uf 100 rubl. 25 kap., taps pa-
augſtinahſ uf $\frac{1}{3}$, taſ irr iſ no 100 rubl. wehtibas
 $33\frac{1}{3}$ kap. Lai beedribas lohjekli warretu ſawus waſſa-
reja laukus it laiſi apdrohſchinahſ, tad generalſapulze
noſpreeduſi, katram atwehleht ſawus waſſareja laukus,
pirms tee apſehſi, få uſdoht, it få tee ar meeſcheem buhtu
apſehſi un pee notikluſchās ſkabhē tad uſnemſ to labbibu,
ar kahdu bij apſehſi.

Ar ſcho gaddu beedriba irr ſawu deſmitu preeſchwo-
juſi un ſchinni laiſå kahduſ 36 tuhſt. rubl. ſkabhē at-
lihdſinaſchānas laudihm iſmakſajuſi. Kad jau taggad
pee tahdas ihſti maſas eemakſas irr ſpehjuſi tik leelas lee-
tas iſdarriht un behdaſ daudſeem iſlihdſehſt, jil leelaka
ſwehtiba wehl no winnas darboſchānahſ warretu atlehſt,
kad wiſſas mallas pee beedribas uſdohtohſ un wiſſi kōhpå
ſtahwetu, ar ſawu maſu eemakſu iſlihdſinadami wiſſu to
ſkabhē, faſ weenam un ohtram zaur kruſſu noteek.

No Luttrineem. Swehtdeen to 23. Janwar waſſarå
no puſzell 6 dabujahm atkal rehti ſkailtu ſeemelblahſmu
apluhloht un apbrihnoht. Gefahloht atſpihdeja leels
gōiſchums no ſeemeleem un augſtati kahpdamſ tappa ar-
ween ſarknahſ; uggunigee ſtari pahrwilka appakå ſrih-
på, få warrawilſne, no ſeemeleem lihdſ pat waſſareem
wiſſu debbes welwi; johſta laiſtijahſ gōiſchakåſ un tum-
ſchakåſ ſchwihſtåſ un johſtas gats drihſ ſeemeli, drihſ waſ-
karōs tappa plattahſ un mirdeſja daſchaddōs ſarknanudſ;
un darrija wiſſu gōiſchu wies ſemmes, wiſſ ſneegſ iſſka-
tijahſ ruſganſ. Ap 9. ugguniga johſta tappa arween plat-
taka un liſſkåſ uf deenwidduſ-rihta puſſi grimſtoht un
pahriſteepa wiſſu leelo puſſi no dabbas welwes, ſarkani
bahlå iſſkattå wehrtidama. No 11. blahſma tappa arween
bahlaka, un ſudda arween wairahſ, kamehr no auſtoſchās
deeninas tiſſka aprihta. Zerram fa arri zittåſ weetas lau-
diſ buhſ iſpreezajuſchees par teem warreneem Deewa dar-
beem, kahduſ Wiuſch latru brihd warr munſ preeſch
azjihm zelt. Paſſitaji gan jau ſinnahſ fo par ſchihm
ſeemelblahſmahm, bet daſcham, faſ wehl maſahſ to ſin-
natu, te peeſeekam pahri wahrdinu: Taſ ſeemelblahſmas
zellahſ no elektriſta un magnetiſka ſpehka ſtraumes, faſ
ſemmes lohdei greeſchotees, ap winnas aſegolleem (po-
leem) wiſwairahſ ſeemeli bet arri deenwiſchōs krahhahſ un
ſkallojahſ. Schee twaikt kahp gōiſå un lohti augſtu
uſgahjuſchi dabuhn ſawadu gōiſchumu. Tapehz fa ta
blahſma lohti augſtu irr, tapehz tad ta irr tik tablu re-
dſama un ſpehſ apſpihdeht wiſſu debbes welwi. Muſſu
ſemmes ſchahdas blahſmas rettati redſamas; daudſ bee-
ſchaki un daudſ lohſchaki winnas redſ Seemel-ſiſja un
Amerikå. Arri paſchå deenwididi (ohtrå ſemmes lohdes
aſſ gallå) fuggineeki tahdas pat blahſmas daudſkahrſ
redſejuſchi. S.

No Gaweefnas. Ar preeku warram zitteem ſkohlū
mihlotajeem ſirnoht, fa minnehts pagahſſ gribb nahko-
ſchå waſſarå ar Deewa palihgu jaunu ſkohlās un pagahſta
nammu buhweht, pee fa dſimſkungs baronſ D. von
Kleiſt leelu palihdſibu ſohla: få wiſſus amatneekuſ ſalihgt
un teem maſahſt, få arri wiſſu materjalu beſ kahdas at-

libdinafchanas doht. Saimneekem tikkai wiß japeewedd un darbineeki jafuhta. Lai Deews schabdai apnemfchanai jekmes dohd un palihds, darbu laimigi fahlt un pabeigt.

Wehl no augfchâ minneta pagasta. Kad lohfeschana 10. Janwar bija idarrita, isgahja ftrihweris waffarâ ar pahri fameem draugeem tohs pawaddidams libds muifchait. Bahnahjis atrohn ka fahnkambara lohgam ruhre iffista, bet nelo launu nedohmadams arri wairahl pehz tam nemelle, tikkai no rihra zitteem fahstijis, ka winram kohde par to laiku famehr mahjâs nebijis, lohgu iffittis. Pehz pahri deenahm eefkattahs un atrohd, ka weena no pagasta lahdehm truhft. Nu eefchahwahs gan prahâ ka saglis par to laiku te mahjojis, un ka ee-eijama weeta tam zaur lohgu bijufi, bet ko nu darriht, til jau isdewigu brihdi gaidijis bija. Gan tikka tuhbal sagla pehdahm pakkat mellehts, bet wehl nau peenahktas. Sagtâ lahde bij 104 rubl. flaidras naudas; bet gandrihs par tuhftohts rublu fpahelâffes fcheines, no ka saglis gan nelo labba ne-isdabuhs. Lai Deews dohd, ka lahdsiba gaismâ nahltu!
W. Kuschinskis.

Behsterburga. Muhfu Kungs un Keisars preefsch teem Schemachas pilfehtha eedfihwotajeem, kas zaur to nupat notikfufcho semmestrihzeschânu fawas ehlas un mantas faudejufchi, irr nofuhrijis 25 tuhft. rubl., kas pirmajam laikam lai irr par palihdsibu. — Arri no Odeffas nahlt fannas, ka tur nupat weenu waffar' somme fipri fatrijzejufi, un iftabas leetas pa nanneem noknafschkejufchas, bet paldeews Deewam nelaiame nau nelahda notikfufi. Tâpat Rishinewâ durwis atfprahgufchâs wâllâ un nammi notriizejufchi. S.

No Hefinforfes mums rakfta tâ: Wiß muhfu pilfehths irr aifaemts aif dohmahm un fataififchanohs uf landagu, kas 25. Janwar fche Keisara pilli zaur generalgubernatora lungu taps atwehrt. Irr dauds fwarrigu pahfpreefchânu, kas iur gaidamas. 26. Janwar buhs leela balle Keisara pilli. Ar jaunu gaddu, kâ no waldbas puffes bij nolikts, pilfehtha fuhrmanneem bij ja-ispirk braufschânas tafse (biffete?) par 50 kap., bet tee kohpâ farunnajufchees nebrauja nemas uf celas; gan jauna gadda deenâ ihpafchi leels pulks melle pehz fuhrmanneem, jo brauz fchurp un turp laimes wehledami, bet fuhrmannu nebij; til kahdi 5 bij ispirkufchi un usbraufufchi, bet tohs tee zitti nepirka, lai zitteem nebuhtu braujeju. Gahja tâ libds ohtraï pehz puddeenai, famehr apdohmajohs un darrija, kas bij pawehlehts. Jo zil ilgi lai ifturr bes pelnas? Pahchi gribb pahritikt un lohpeem wajiaq ehdamâ. Uf preefschu gribbu Latw. awifehm wairahl finnas no fchejenes fuhthit un gribbetu arri to luhgt, atwehleh man awifes pasfauoht, ja weens un ohres no muhfu fchejenes Latweefchu pulzina Deewa preefschâ aifcet, lai peederrigee Latwijâ to dabuhn finnaht. J. Dreimann.

Rezepte pret ehdehm. Remm 1 taffi darwas, 1 taffi flahba krehjuma un fajanz to ar 2 pantu dselkenneem. Ar fcho falwi eefmehre ehdaino weetu un ehde drihs buhs ffaddufi. S.

No Berlînes rakfta 3. Febr., ka tas Kreewu walsts pasta waldbas fungs, barons Belhio, fawas norunnas un fohlfchânas ar Bruhfchu pasta waldbu libds gallam pehz prahtha isdarrijis irr nobrauzis uf Briffeli, lai warretu arri ar Belgijas waldbu pasta leetas nolihfchânas turreht.

Franzijâ wehl eet tâpat raibi, kâ libds fchim. To leelo farra parahdu daschi weeglfchi dohma zaur to nomafahht, kad no labba prahtha wiffi Franzijas eedfihwotaji mestu naudas kohpâ, un daschi ihpafchi feeweefchi irr jau kahdu keefinu uf tam pafneegufchi, bet kad dohma wiffu tâ fadstht, tad jau gan maldahs, jo pee naudas dohfchânas drihs heidsahs wiffa draudfiba, arri karfta tehwu semmes mihlehtiba. Wehl ar ohtru tufschu padohmu dauds nogreeschahs: Gribb pa mallu mallahm zelt kahfchu fpehlmannu allas un uf tahm lîkt leelu tullî. Katra gohdiga waldbu tahdu nelahrtibu nihzina, bet Franzijai tas weenalga.

Spanijas senata fungi (fortes) daschas pretfchânahs deht irr no kehina mahjâs fuhthiti un jauna runnas lungu zefschâna irr uf 2. April nolikta. Jan arri fchim kehina nam fahlt prettineeki no dauds puffehm rastees, lai Deews palihds ar teem gallâ kluht!

Rizzas pilfehthâ bijis tahde fiprs leetus, ka nofkallojis wesselu klints gabbalu, kas grindams ufkritis leelai pilli un to druppâs famallis. 21 zilweks pee tam dsihwibu faudejufchi.

Englantê kahds fungs isgudrojis ihpafchu mafchini, ko pats nofauz par „degguna mafchini.“ Katrs kas kahdu laiku, katru deenu til 1 stundu fawu deggunu fchinnî mafchinê gribb eebahstu turreht, warr, ja Deews tam kahdu nejauku ohfchânas rikfu dewis, fawu deggunu pehz fchihs mafchines formes isandseht jauku, ka irr ko redseht. Mîhlsteer degguna kauli leekotees weegli wiffadi lohjitees. Degguna labdaris peedahwa fawu mafchini par 75 rubli (muhfu nauda) un dohs wehl grahamatinu preefsch pomahzifchânas klahht. Uu waj dohmajeet, ka ne-atradihhs klaufigus gekkus?!

Taffi pilfehthâ (Moldawâ) preefsch 8 gaddeem firfcs Sturdscha daudseem klahht effoht fazzija, ka ne-aifeefchoht ne gods, tad Bismarks ar wiffu fawu waldbas gudribu buhfchoht Wahzemmê pa lahjahm nemts. Wiffi zeeta kluffu. Til weens Kreewu firfcs Obolenskî pazehlees fazzija: Es deru uf 200 dukateem, ka Bismarks, ja wifsch wehl 10 goddus dsihwohs, tad buhs Wahzemmê tas mihlakais un wiffâ Giropâ tas pirmais walsts waddoan gohdâ. Tâ uu leeta toreis palikta. Taggad Dezember mehnesi Obolenskis brauz zaur Taffi un trakteeri apmettees tohp ufmelehts no fullaina kas tam nefs schahdu grahamat: „Firfcs, Zuhê effat winnejufchi. Bismarks irr tappis tas pirmais. Te irr manni paspehletee dukati.“ Scho nandu, kâ dsird, buhfchoht fuhthit Bismarkam, lai tas to isdalla ftarp farra wihru atraitnem un bahrineem. S.

Kreewu walsts budschets 1872. g.

II. Krohna isdohschanas.

1) Parahdi zittas semm. (proz. u. kapit.)	32,877,647 r.
2) Parahdi paschu walsti	53,503,928 "
3) Walstsrachte, walsts un minist. komitejas kanzelleja	752,999 "
4) Pascha Keisara kanzellejas	1,787,350 "
5) Sinods	9,405,929 "
6) Keisara pils ministerij., pill. u. dahrsi	8,953,679 "
7) Ubrsemmu leetu ministerija (walsts weetneeki)	2,505,553 "
8) Karra ministerija	156,604,116 "
9) Zuhru ministerija	20,769,268 "
10) Finanz ministerija	52,797,865 "
11) Isdohsch. pee eeremsch. salassisch.	24,756,946 "
12) Walsts domehnu ministerija	9,588,853 "
13) Gelfschleetu ministerija	42,496,638 "
14) Tautas apgaismosch. minist. (skohl.)	11,255,601 "
15) Zekku ministerija	22,426,718 "
16) Justiz ministerija (teefas)	10,583,977 "
17) Walsts kehweeziba	692,629 "
18) Preeksch teefahm Bohlu semme	811,923 "
19) Kaukassijas waldischana	5,620,678 "
20) Isdohschanas preeksch raksteem, kalna darbeem, mehrischanas, walsts papihru taihschanas, dakteru lohnes, dselzgeekem, ohsteem u. zitt. dasch. isdohsch.	27,373,622 "

Krohpa . 496,813,581 r.

Ta tad no eenahlschanahm atskitu 384,221 rubli.

Kahds wahrds par tautas weenibu.

Ne tas lauschu pulks, kas weena un tai pascha semme kohpa dshwo, istaisa weenu tautu; jo par prohwi: Kursemme atrohdahs laudis no trijahm tautahm, prohiti: no Latweefcheem, Wahzeefcheem un Schihdeem; bet turpretin, tas lauschu pulks, kas weenu wallodu runna, un kurteem irr weenadi tiklumū un weenadas eeraschas. (Dapehž gan laikam arri daschi Latweefchi, kas wahzu wallodu ismahziufchees, un wahzeefchu tiklumus un eeraschas peenehmufchi, ailsleeds fawu tautibu un flaitahs pee wahzeefcheem.) Europā atrohdahs dauds un daschadas tautas. Ka wiffas newarr ween leelas buht, tas lehti fa-prohtams; jo leelas angtu, frantschu, wahzu, kreewu un wehl daschas zittas tautas, flaita fawus lohzeklus libds diwi, trihs, tshetri ja pat peeždefmit millijoneem; turpretim it ihpaschi Kreewija atrohdahs tautinas, kam nebuhs wairahl ka tubktofschu lohzeclu Muhfu latwju tautina irr arri lohiti masa, jo winna nekaita dauds wairahl par weenu millijonu lohzeclu, kurri nu to leelaku eemihineeku dalku no Kursemmes ka arri no pus Widsemmes istaisa. Tee zitti pabratee Latweefchi dshwo iskaisiti pa daschadahm Kreewijas gubernijahm. To tad nu arri

latris prahlihgs zilweks noskartihš, ka, ja schi masa tautina gribbehs fawas tautas gohdu audseht, lohpt, wairiht un mehginahs zittahm tautahm, tillab meefigi ka arri garrigi tuwinatees, ar weenu wahrdu fakfoht, ka tauta zittu tautu starpā fawu weetu eenemt: tad winnai wajjaga weenprahitigi fawus speklus isleetabt, zits zittam palihdseht, zittam preeksch zitta strahdaht.

Irr peedshwohts, ka jau zittas leelas tautas, kas daschadas partijas isfchlihruschahs, nefaderriba un naidiba dshwojuschas, irr lohiti semmu krituschas un dascha pawiffam isnikuse, ka to jau arri swehti Deewa wahridi mahza: "Ikreewena walsts, kas ar sewi paschu enaida stahw, pohsta aiseet." Ja nu tas ta jau pee daschahm leelahm tautahm warr notift, tad tas jau pee tahdas masas, ka par prohwi: muhfu latwju tautina, wehl lehtahl warr notift. Apluhkofim tad nu mehš fawu tautu tuwahl.

Latweefchu tautas gars pehdeja laikā irr jau stipri mohdees, winnu garrigas zihnischanas jau wiffur mannamas, un ihpaschi taggad, kur pagasteem pascheem fawa waldischana rohka, fahl winni paschi fawus wajjadshbas pahrfpreest un par fawu labbumu gabdaht. Ta tad nu taggad daschas beedribas zehlfuschahs un wehl arween zel-lahs; augstas un semmas skohlās eet wairumā; Latweefcheem pascheem taggad fawus nams Ribgā; dseedaschana teef kohpta; arri us rakstneezibas lauku teef wairahl strah-dahs, un it ihpaschi schinnis laikos daschi lohiti teizami spehki radoufchees; bet — falkams wahids skaun: kur kweefchi irr, tur arri nikna sahle rohnahs; ka arri pee mums stary wiffem scheem teizameem darbeem, tomehr arri weena nejauka dabba jau eewehrfufchees, un kas, ja to ka niknu sahli stary kweefcheem, ne-isrowehs, drihs wiffu warrehs nomahl. Schi nikna sahle irr ta fchlelschanahs stary Kursemneekem un Widsemneekem. Widsemneeki dohma, ka schee jau effoht Kursemneekem preekschā, ka heidsamajeem no scheem effoht jamahzahs, ka winnu skohlās labbahl ceriktetas, ka winneem labbaki skohlmeisteri un t. j. pr. Kursemneeki to atkal par saunu nemm un ta weeni ar ohtreem lohiti mas beedrojahs. Nu mihki, ja nu muhfu ta jau masa tautina ta fahl schel-tees, kas tad no tahs labš warr isnahlt? Ne ka! no tam zits it nefas newarr isnahlt, ka tikka tas, kas jau min-nehts, prohiti, wiffadas juschanas, kas muhs ais-kawe par to weenu riktigu zekku us preekschu eet. Te mehš warram atkal weenu leclu, prohiti: wahzu tautu par preekschibmi nemtees. Waj gan winna buhtu eespehjuše tahdus leelus darbus pehdeja karrā pastahdaht, ja ta buhtu nefaderriga bijuse? Laikam gan nē. Ja tad nu jau tahdai leelai tautai, ka Wahzeefcheem, irr wajjadshgē, ja gribb slawejamus darbus pastahdaht, un preeksch ja-weem eenaidneekem pastahweht, zeeti kohpā fawenotees, ka tas tad wehl nebuhs pee tahdas masas, ka muhfu tau-tas wajjadshgē? Ja, tikka zaur zeetu faweenibu ween mehš fawu tautibu warram usturreht, un preeksch zittahm tautahm pastahweht. Un kad Widsemneeku un Kursemneeku garrigus darbus labbi apluhkofam, tad atroh-

dam, ka teefcham nau wehrts weenam par ohtreem pahzjeltees. Widsemneeki fakka ka wiini Kursemneekem preefchâ effoht. Zaur to tad? Waj gan zaur to, ka tur wairahf mahju grantineeku? Gan taifniba, ka Widsemme atrohdaht wairahf mahju ihpaſchneeku, ne ka Kursemme; bet waj tad tas Widsemneeku paſchu nopelnumb? par to til Widsemneeki lai faweem gruntekungeem pateizahs. Tahlahf. Zil tahlu gan Widsemneeki arr ſawahm ſkohlahm tilluſchi? Nemas tahlahf ka Kursemneeki. Arri uf rakſtneeziabas lauku Widsemneeki Kursemneekem nemas preefchâ nau; bet taifnibu runnajoht Kursemneeki irr lihds ſchim Widsemneekem arween to zellu lihdsinajuſchi. Nu til wehl atleefahs weena leeta uf ko Widsemneeki ar lepnahtm azzihm ſlattahs, tas irr: Rihgâs Latweefchu beedriabas nams. Zikatriis ihſts Latweefchis par to preezajahs ka wiameem paſcheem ſawâ nams, tur wiini warr kohpâ ſa-eet, un ſawâ ſtarpâ no zitteem netrauzeti ſawas leetas pahrspreeft; bet ja wiinſch arri uf tam derr: weenu brahli par ohtre pabrahl zelt, un weenu brahli uf lepnibu muddinahf, tad wiinſch dauds ko no ſawa peenahktuma ſaude. Bet turprettim ja wiiffi rohſas ſuegdami kohpâ ſtrahdatum, tad wiinſch warretu dauds ſwehtibas wiiffai Latwijai atneft.

Kad ta ſinna iſpaudahs, ka Rihgâ Latweefchu beedriaba zehluſees, tad iktratriis kam ſawâ tautas labbums ruh, par to no wiiffas ſirds preezajahs, jebſchu gan wiinas zenteenus un mehrkus ta leelaka dalka wehl ne paſinna; pehzahf gan dabuja ſinnaht, ka wiinas mehrkis un noluhks irr: Latweefchu tautu uf augſtaku garrigu ſtahwohli pazelt; Latweefchu wallodu kohpt; un wiinas rakſtneeziabu zil ſpehdami raudſiht iſplattiht. Teefcham jauks un labâ noluhks, laut til wiina to ſpehtu panahkt! Zeen. Waroidoſchu Sandera k. zehla mums ſawâ rakſtâ (Walt. wehſin.) par Sohmeefcheem weenu bildi preefchâ, kas mums rahda, ka Sohmeefchi eefſch ſchihâ leetas irr ſtrahdajuſchi; ka wiinu beedriaba irr, lai rakſtneeziaba (literatura) plauktu, ſawus rakſtitajus ar gohdalohnehm pamuddinajuſe neapnikt; tad atkol labbeem rakſtitajeem, kam eefpehſchana nebija ſawus rakſtus laudis laiſt, wiinu rakſtus alpieluſchi, un tohs drikkht tilluſchi. Waj Latweefchi tapat newarretu darriht? Pateeff, daschâs it teizamas Latweefchu grammatas klaijâ nahktu, kas taggad laut gan ſarakſtitas tomehr pihschios gull. Tâ par prohwi Dünâberga k. irr daschi ſkluſtigi dieedajumi ſarakſtiti. Bet tam arri wiinam irr wehl dalkas no pilnigas geograffias, wehſtues un tautu ſianahm (Völkerkunde) gattawas; bet kas neeſpehſchanas dehl newarr tapf drikketas. Ja nu Latweefchu draugu beedriaba un Rihgâs latw. beedriaba pee ſchahm leetahm arri ſawu rohku paſnegtu, un peepalidſetu wiinâs drikkâ laiſt, tad teefcham Latweefchu rakſtneeziaba buhtu tahlahf tilluſe, un dascham labbam, kas lihds ſchim Latweefchu wallodu nizzinaja, taptu azzis atwehrtas, un wiinſch dabutu aiſiht, ka Latweefchu walloda nau wis til noſmahdejama, bet ka ta jau warr gan tuwinatees tahm iſkohptahm leelahm tautu wallodahm. Ar preeku tadehl arri eſmu laffijis, ka daschi Pehterburgas Latweefchi no-

ſpreeduſchi 150 r. f. gohda malſas tam doht, kas to labbako wehſturi par muhſu tehwu ſemmi Latweefchu walloda ſarakſtihs. Lai til Deews dohtu, ka atraſtobs wiiri, kas ſcho ſlawejamu darbu uſuentohs. J. K.

Kas augſtu fahp, tas ſemmu friht.

Greece dabba bija augſtprahſtiga, kas arween augſtali ſkreet gribbeja ne ka ſpahni neſſa. Wiinai bija pretti, wiinai reeba, wiinai ſirdi ſahpeja, ka katriis pilſehtneeks ſinnaja wiinu no dſimnuna ſemneegi eſſam. Bet waj warr paſaulai mutti aiſbahſt? To Greece neapdohmaja, bet raudſija ſawu wiiru pahrunnahf, lai wiinſch no B. pilſehtas uf Rihgu aiſetu dſihwoht. Te B. pilſehtâ, ko te warroht redſeht? noplihfufchus ſchidus. Ko te warroht dſirdeht? iſmeefchânu un lektatas. Ko te warroht mahzitees? mutlibu un pahrgalwibu. Tâ runnaja Greece, bet ſawâ prahâ dohmaja: Rihgâ neſinnahs, ka es no ſemneeka dſimnuna, ka es Greece kriſtita, ka es maſotnê ſehſis dſennajuſe, neſinnahs, ka man B. pilſehtâ par Pakkulu Greeſinu dehwaja. Leelâ pilſehtâ neklauſchina til dauds, kas kahds bijis, kahds kabrtas wiina wezzaki, bet tur wairahf rangahs uf tam, kas tam zilwekam irr, ko wiinſch warr un kahds wiinſch irr. Tadeht uf Rihgu, uf Rihgu! Un wiinas wihrs, gan negribbedams, tomehr wiinai paſkluſſija. Wiinſch pahrdewa ſawu nammu un dahſu, un kad kuptſchoſchana bij tam weizees un par pilſehtâ teefneſſi buhdams irr tanni weetâ zil ne zil eekrahjis, tad tam ſanahza labba teſa naudas. Bet til dauds naudas, ka Rihgâ leelu kuptſchoſchânu buhtu warrejis eegrohſiht, tam wehl nebij. Wiinſch ſamettahs ar zittu kahdu kohpâ un tad pieka un pahrdewa. Tahdâ kuptſchoſchana nauda pluhſt ka uhdens, ar weenu rohku nemu, ar ohtre dohd, un ar wiſſu iſmanau pee-eet kahdâ deena reiſe, tur naudas klehpiſ idohſt un zittas wehl nau cenemtas. Tomehr Greece no ſawas puſſes nebuht nedohmaja zil ne zil taupiht. Wiinai wajaſeja wiſſam buht, kas zitteem bramaneem bija: drahnahm dahrgahm un jauſahm, ehdeenem trefneem un gabrdeem. Arri weſds eet un weefus bareem pee ſewim aizinahf bij eroſſa leeta, un pa pilſehtu pabrauhkt, bolle, teateri eef, beſ tam ta nebuht newarreja dſihwoht. Ar ſawejeem un ſaweem raddeem ta mai ſotiklahs B. pilſehtâ, bet taggad te Rihgâ wehl dauds maſahf. Tehws, mahte mannija, ka Greece wiinâs nelabrahf eerandſija, taveh; tad tee par trihs gaddem til reiſi pee ſawas Greeſinas, ta tee wiinu bij ſaukuſchi, kad ta wehl maſa bij, nonahza. Schurpu turpu runnadami praſſija Arubmalis, lai ſnohts nu weenreis rauga to naidu aidohf, ko wiinſch uf Rihgu nahfdams no ta bij iſnehmis un lai par tahm diwi gaddu ſinnu ſehklohm un teem ſinneem aiſmalkatu, jo nu jau buhſchoht eedſihwojees. Bet Greece negribbeja no tam ne dſirdeht. Tehws nehmahs wiinai preefchâ likt wiinas augſtprahſtibu un lepnibu. Tomehr wiina nebaidijahs no tehwa wahrdeem. Wiina iſrunnajahs ſchâ tâ. Waj neſinnoht, ka pilſehtâ gruhâ dſihwe,

ka winneem dauds wajagohst un dauds iseinohst? Kad tehws schoem tā wirsū plijotees, tad lai labbahk mahjās paleekohst, ne tā pee winneem sawās azzis rahdoht. Waj winnai, waj winnās wihrām tahdu semneezina wajadsihgs?! — Kā tehws, mahte par tahdeem wahrdeem lai preezajahs? — Greete bij jau B. pilsehtā winnūs nelabpraht sawās mahjās usnehmuse un nu te Rihgā, kad winni rehti, rehti pee tahs atnahza, tad winna tohs tā prohjam aistraidija. Tehws errojahs, errojahs ne tik dauds par to, ka Greete winnu nizzinaja, bet schelohjahs, ka sawai seewai waku lahwiš, sawa bebrna firdi, kurra lepna un augstprahtiga jau no dabbas bij, zaur neprahtiga audsinaschanu wehl lepna un augstprahtigaku padarriht. Winnam arri nebij tahs naudas un mantas schehl, jo preeksch kam tad winsch kraha? waj ne preeksch saweem behrneem? Bet par to winnam firds sahpeja, ka trihs behrnus audsinajoht, fshlojoht un apgabdojoht, tik diwi tam bij palikluschi. Jo lai gan winsch sinuaja sawu wezzako meitu, Greeti. Mihgā labbumā un bagatibā dshwojam, tad tomehr kas winnam par to? Kahds preeks winnam no tahs? — Waj Greete nekauncjahs fozziht: „Wezzais Kruhmalis mans tehws un waj winsch warreja winnu par sawu meitu faukt?“ — Winna jau dshwodama tehwan, mahtei, brahlam, mahfai, raddeem un wiffai sawai tantai bij nomiruse. Winsch ohtre tik dauds naudas buhtu wehl par winnu dewis, ja buhtu Greeti atkal par sawu tehnu dabujis. Bet ko tur nauda warreja palihdseht? Un tapchz wezzojam Kruhmalam tahs leelas behdas un tee gruh-tee firdsehti.

Bet kahdas behdas Greeti par to? — Winna bija faguhwusi, ko no behrnu deenahm lahroja: lepnu dshwes lahrtu, gohdu, preeku un gahrdumus. Kruhmalis un B. pilsehtā dshwodama winna fozzija, ko es istaisu par lauschu runnahm un taggad runnaja tee laudis, winna wais par Deewu un winna swehtu wahrdu nebehdajoht. Un runnatajeem bij zil ne zil taisniba. Winna jau sen, sen tohs wahredus bij aismiruse, kas mahza: „Tew buhs tawu tehwu un tawu mahi zeenā, gohdā turreht, lai tew labbi klahjabs un tu ilgi dshwo wies semmes.“ Winna ehda un diebra un preezajahs un raudsija tā teem, laudihm parahdiht, ka ic bes wezzaku gohdaschanas tai labbi klohjahs. Un teem, kas to redseja un dsirdeja, teem tahs dohmas prahatā nahza, ka muhsu tauta zetturto baufli pamasam fahloht atmeht. Gan muhsu tehwu tehwi, kad tee wehl pagani bija un wiffos pehznahlamōs tumshōs laifōs sinuaja wezzalus un wezzus zilwekus zeenā, gohdā turreht, bet taggad, taggad dasch tur par launu, kas fennahk muhsu tautas gohdōs bija. Un kad tā redsam swehtus Deewa litkumus tā ar kahjam minnam, tā atmettam un greklus, par kam no Deewa jobihstahs un no pasaulēs jakamahs, redsam preeksch wiffu zilweku azzihm darwom un kad tomehr Deews winnūs nesohda tik driht, tā gaidam, tad daudsreis prahatā misfijawēs. Mehs dohmajam, waj arri Deews greklus sohda, waj winsch grihb un speh zohs beddeewigus sohdiht? — Lai nemisfejabs muhsu prahts! Deews sohda un sohdihs, kad ne schodeen, tad riht, paribt; jo winsch patš falka: „Es esmu woens stipris un dusmihgs

Deews, kas neween tohs paschu greklus pee pascheem, bet arri — tohs tehwu greklus peemelle pee teem behrneem.“ Un tam falkamam wahrdam: „Kas angstu kahp, tas semmu kriht“ arri wehl taisniba.

(Uf preekschu beigums.)

Mihlo Dhtschkeriht!

Igu laiku ne-esimu no Zums nekahdu sinu dabujis, waj tik effect wefeli? Muddens bij tahds neganti kneebihgs. Bet ko nu lai darra?! Gribbetu Zums weenu leetu preekschā tikt un noraudsities, waj effect ar manni weenis prahtis. Lohdsu pallausatees tad druzzin. Redseet toreis, kad wehl tahds knaukis biju, buhs jau 6 gaddi atpakkal, tad dsirdeju leelpuischus, kur tik tee kohpā bij, arweenu par saldo Lappinu Katschinu runnajam; sihwo Dazzi, Katschinas mahsu, rehti aishema un tiklai pulgodam. Es biju tik senkus, bet kohi nadsihgs, tapchz puischi manni skaitija pee few un dabuju wiffu nodsihdeht. Katschina tohs laichoht paschā pušnalti pa fehka durwihm eefschā un tad kluffitim aishultajoht, lai „wezzais“ nepamanoht; pa paschu tumsu mahloht smalki isgohdeht ar piblichu zifzinahm un salda peena uenniti, dohdoh wehl 17 luffinus pribaukahn. Bet Dazze, ta effoht skaidris swehrs no zilwefa, nahzejus pamannijusi ta effoht pudhlfch prohjam, graffotees tehwu faukt, ja tuhda nemuhl. Lempa Turkelim, kas gribbejis mutti doht, spehrusi ar elloni ribbās, ka schim ar falkanu wehrpeliti bijis jariksho us mahjam. Es tā sehns dohmaju: Nu Katschinai jau gan tad driht kahjas dsersim, bet Dazze warrehs apubhejusi stahweht tur bijusi. Bet redseet nu! Biju us daschi gaddi isgabjis no newadda un pahnahzīs klauschinu, kur tad Katschina aishprezeta un kurā aishkrasni Dazze lupp. Un kas man jadsird?! Katschina jau pawiffam aismirsa, ne smalkos wais no prezeschanas. Garrais Johschus smeedamees falka: Puischu mihletajas jau neweens gohdihgs puisis neprezehs. Kur tahdu lai leek, kas nakti newarr gulleht, kad siffenu bars neruhz gar weeneem un ohtreem sahneem; tahdas tik isdelwere pa naktim un nosweesch pehz tā maschas luppau. Prassu pehz Dazze. Kudi brat! Dazze sen apprezeta. Jamais Lejneeks to few pahweddees un dshwojoht tā engelisch. Lejneeks tejis, tahdu es tik mekoju, no kurras wasanku puischu barreem hail, tur tik isnahk fewas un fainneezes. Jo noklausijees dohmaju: Rudeen! eschu pee Dhtschkera un luhgschu lai patshukst jel wiffahm meitinahm ausis. Meitinas, kas gribbeet reis prezetees, neeffect faldas Katschinas, bet tik sihwas Dazgites. Un kad Zuhfu kahsu deena, tad perminneet sawu drangu un luhdseet kahjas

Kruggelu swaini Lohschu.

Preeksch latw. mehnturli fsholu Callaspillē

tappa eemalfahs:

no Jelgawas latw. lauku dr. (2. dahw.) . . . 4 rubl.

„Sankas dr. 4 r. 56 k. un no Elleres dr. 4 r.

44 kap. kohpā (2. dahw.) 9 „

Jelgawā, 24. Janw. 1872. pawiffam 13 rubl.

Mahzitajs N. Schulz,

mehnturli fshol. direktors no Kurienmes pusses.

Nr. 30.731, leela 20 rubl., iskräftita 27. April 1864 preefch Fregl Uppmann.

Nr. 30.732, leela 5 rubl., iskräftita 27. April 1864 preefch Mine Tuppetai.

Nr. 30.733, leela 5 rubl., iskräftita 27. April 1864 preefch Karlina Tuppetai.

Nr. 30.734, leela 5 rubl., iskräftita 27. April 1864 preefch Libbe Tuppetai.

Nr. 30.735, leela 6 rubl., iskräftita 27. April 1864 preefch Zanne Tuppetai.

Nr. 30.736, leela 6 rubl., iskräftita 27. April 1864 preefch Karl Tuppetai.

zaur scho usajinati, tabe spabruffes-scheines weh-lakais weena gadda laika, rebknabts no schls fluddinaschanas trefchabs issluddinaschanas deenas gubernas awises, — pee Kurjennies krediteedri-bas direkfijas utrahdiht un par fawu ihpafchumu weerabdiht, jo zittadi direkfija teem peeminneteem ihpafchneecem to tad weh likkumeem negelbiqu tadpufchu wuno spabruffes-scheinu weera iskräftis un **idohs jannas** weenweentzi gelbigas scheines (Duplicate). Zelgawä, 16. Dezember 1871. (Nr. 1908.) 1

Peo Nr. Wirzawas pagasta waldischanas tiks weena us 900 rublu f. taf-fereta staltu ehkas usbuhweschana 31. Janwar sch. g. us masahfshohlihanu is-dohhta un tamklaht tas wezzais staltis tam wairahfshohlitajam atdohhts.

Arri tiks tanni paschä deenä, ta us-taifschana no 2 ehdameeem galdeem, 2 lihfsihm un guklamahm laschahm preefch pagasta fshohlas namma us masahfshohli-hanu idohhta.

Klabtakas sinnas irr katrä darba dee-nä pee schihs waldischanas eeskattamas.

Nr. Wirzawas pag. waldischanä, 14. Janwar 1872. 1

(Nr. 25.) Pag. wezz.: J. Aufmann. (S. W.) Pag. skr.: Kas.

Zelgawas wirapilsteefa darra zaur scho sinna-mu, ta pee to paschu 21. Februar sch. g. pulkter 12. vusdeena ta tai Veoutine Gänther attitufschai mantai peederri-ga rekte us to weht lihds tam 23. Aprill 1888 tezzedamu arrendi tabs Dohbe-les aprinti buhdamas trohna muifchas Druckenhof (Druckesmuifcha) no Wün-thera mantibas karatera — sinnas tad fochna muifchu waldischana ar to ar meeru — us nohnu tarrentli topä dohta un ta tee likkumi, awpafsch fureem fchi arrendes rekte ihpawmaschana noieck, no 20. Janwar sch. g. fahloht pee schihs fange-lejas warr taur eeskattit. 1
Zelgawas pilli. wirapilsteefa. 13. Janwar 1872.

No Nr. Wirzawas pagasta teefas teef sinnamis darrihts, ta 10. Februar sch. g. eefsch tahm fche peederriigahm Stulten-widduas mahjahm pulk-ten 10. preefch vusdeenas, wehkeles, gultu drab-naas, labbas feerwifschlu drebhes un dachadas it-tas pee fainnrezibas derriqas leetas, ta arri gohms lohvi wairahfshohlitajem pret fshadreu maf-fu ubtruyt pahrdohhts. 1

Nr. Wirzawas pag. teefa, 14. Janwar 1872. (Nr. 12.) Preefchetajis: J. Kalina. (S. W.) Pag. fshriw.: Kas.

Weens kallejs, kas warr ulnemtees meenu damfinafchlnu waldbht, warr weetu dabuht **Wal-dohnes muifschä**. Klabtakas sinna turpat. 2

10. Februar 1872 tawp pee Lesenes pa-gasta waldischanas 1000 mehri rublu, eefsch ma-lahm dalkahm no 10 un 20 mehreem, wairahf-foblihschanä pahrdohht. Klabtakas sinnas var scho leetu warr katrä trefchdeena un feshdeena pee Les-eenes pagasta waldischanas dabuht sinnaht. 3
Lesenes pagasta waldischanas, 19. Janwar 1872. (Nr. 23.) (S. W.)

Peht atwehlefschanas to no waldbas puffed is-luhgimees jannu un wezzu Jabnu starpä **lohpu iskraddifchana** no semtohpajeem Dohbel no-likkees.

Wiffi zeen. semtohpaji, muifchu turretaji un ihpafchi arri fainneft zaur scho sinna teel us-ajinati, tai pee schls iskraddifchans peebedro-jabs un paschi lohpus, arri yunus atmedd, kas us kahnu wiffi pee semtohpibas derr. Terminsch, lihds kam ar fawem subtameem lohveem waj yutneem wajaga peeteiftees irr 15. **Maht mehu. deena**. Khdj tant laikam apreekera f. Brenner. Dohbel katru deenu peeteifschans fanems. Pee ta pascha wiffu wajajafgu sinna par to iskraddi-fchannu warrehs ihubgtees waj ar wahrdeem, waj ar rakta. Skaidrafu un fmaltofu programmum par to lohpu iskraddifchannu ihä laifa islaidhs

iskraddifchans komiteja v. Loewenthal

Es daru sinnamu, ta bes fawas ihdi-fchinnigas fehreweschanas-lohdes, kas Zel-gawä kattoblu eela Nr. 12, weh weenu obtru bebdi Zelgawä **leela eela Nr. 57**, fehfebrjam preti Latweechu basizal, fa-wä pascha nomuä efmu atajijis un tur wiffadas drabwas preefch fehreweschanas, vreffeschanas, weschanas, druffafchanas un fpeeschanas (3 kap. f. var ohlekti) var lehtalo mafku preti nommu. Aofleleht arri war: Kuldiga pee turpneefametiara Dregler; Salde (Zrauenburg) pee hekkera mehkera Dulneaur; Talfds pee Peterfohna, pretim pasta fantorim; Tuffkima pee grab-matu fehjeja Pinkowsky un pee Schmitz dinga. 3

A. Dumpff.

Pahrdohfchana.

Mohstewas gubernä, pee paschas schoffejas un oelzella, tel lohvi pahrdohht: **weens frohgs ar 300 puhrawee-tahm semmes un weens semmes gabbals no 225 puhraweetahm.**

Virgejt, kas fshadrefas sinnas par scho semmi, ta arri var piffchanas mafku grihb dabuht, tai raknu par fshabdu adreff: Ha erannio Mede-kinio, no Birrebecko-Opaowekoh merksuoh no-pora Pexopy Uwaroway, es ankude Vaa. Adreffo ratioma par freerwft, bel grabmatu warr rakfihht tabda walledä grihb. 3

Sluddinaschana.

No Palangas muifchas waldischanas tobe sin-nams darrihts, ta eefsch Palangas dsimtmuifchas, vrobti eefsch teem zeemereem wezz Palangä un Wiefstineefds 25 mahjas no Jurgeem 1872 us renti irr dabujamas. 3
Palangä, 17. Janwar 1872.

Baron v. Schlippenbach, muifchas waldbneef.

Dsimtmuifcha **Syringen**, 6 werfes no Up-peesmuifchas fshaziones. toby waj pahrdohhta jeb us 12 gabdeem ihenteta ar pilau inwentarijumu. Tai paschä muifschä toby weens labb waggare mellehts ar labbahm attestehm. Klabtakas sinnas dabuh-namas Dohbel eefsch

willa Todleben.

Turpat irr arri weens **angtu** un leels **fakau-dahrfs** no Jurgeem sch. g. ihentefamis. Klabta-kas sinnas turpat dabuhnamas.

Deputata kalpi un arri **muifchi**, meitas un kalpi kas us semmi deeneft grihb xemi, tai peetejabs Junprowmuif-schä pee Bauktas, tur kontrastes warr no-taifft. Turklaht toby peeminnehts par labbu awlohnefchannu. 3

No angst. fshohlu waldischanas

irr Dohbeles aprink, Aewjumuifchas pagasta, Jaun Krimon mahjas **privat elementar-fshoh-la** awfiprinata, tur ihpafchi Kreewu walleda tiks m. bitta. Peemleetees warr lihds 15. Februar 1872 pee fshohlmestera

J. Kleinberg.

Ta Pahzemes **Pahze-Krifch** mahja toby awpafsch labbahm nelihfshannahm us arrenti jeb arri piffchana nödehta. Klabtakas sinna par to paschu warr no 29 Janwar sch. g. dabuht pee Pahzemes teefas fshriwera **Ludwig Branden-burg** lunga, Bauktä. 3

Namma pahrdohfchana!

Weens namä Zelgawä, 4. hwaartal, walled eela Nr. 12/27, ar wiffu kas pee ta peederri, no bribwas rohtas irr pahrdohhtams. Klabtakas sin-nas dabuhnamas turpat pee namma ihpafchneez **Petrowits**. 1

17. Merz 1872 tawp Kurjennies oberhof-teefas preefcha tohs Bauktas aprink buhdamas **Bez- un Jaun-Zaules** muifchas, waj ar abbas kofpa jeb katra feerwifchi, — zaur ober-hofteefas adwofatu Schmitz waldbfshohlihschanä pahrdohhtas. 1

Weens **frohgs** irr no Jurgeem sch. g. us ar-renti isdehdams. Klabtakas sinnas dabu **Wal-dohnes muifschä**. 2

Dfians **Wiffasmuifschä** pee Gezomas tawp no Jurgeem 1872

mohderefchana us pakti

idohhta. Klabtakas sinnas warre dabuht Zelgawä, fshriwera eela Nr. 4, jeb Wiffasmuifschä. 2

Peo J. W. Steffenhagen un dehta Zelgawä irr dabujama fchi grabmata:

Frantfchu pirmais dumpis.

Makfa 30 kap.

Basnizas un fkolhas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Bahrbeles draudses „Mahrtina fkolha“ ezelta 10. November 1871. gadda. Par rakstibu. Par tizzibas tohpschanu. Pastara basubnes atbais.

Sinas.

Behterburga. Us Keisara pawehli no 7. Dezbr. i. g. tohp bes teem lihdschinnigeem elementarfkolhmeisteru seminareem wehl 5 jauni seminari ezelte. 1) Tomas pilsehtä (Wologd. guberna.). 2) Meksandrowä (Wladimir gub.). 3) Karatschewä (Drel gub.). 4) Serdobskä (Saratow gub.). 5) Bairantschä (Bessarabijä). No 1. Ja. war 1873 taps preeksch scho seminaru ustureschanas maksati 84 tuhff. r. par gaddu.

— **Berdjanskä** (Taurijä) tohp jauna gimnasija zelta, kur arri abbas wezzahs wallodas (greeku un latiniisk.) taps mahzitas. S.

No Mihgas. Kihpsalla irr nekela falla Daugawas widdä, us kuru neween turriigi sweijneeki, bet arri nabagi tirgus andelmanni un strahdneeki dsihwo, kam pee dasch-lahrtiga pahrtiklas truhkuma lihds arridsan ar tumfibas pohstu sipri jazibnase. Daschi wezzati bij schë sawus behrnu tahdä walkä palaiduschi, ka tee darbdeenas brihw-walkardas un ihpaschi isfwehdeenas walkardas pee tabs tur atrohdamas brandwihna bohdes eelschä un ahra sapulze-jahs un pehz patilfschanas pliheteja un sawus niklus israh-dija. Tahda nekahrtiga buhfschana zehla flumjas un schelumu zittu firdie. Kahds fkolhmeisters, kas ihsti gohda wihrs, wahrda G. Adamsohn, irr us tahm dohmahm nahzis, ka tiklai zaur fkolhschanu warretu tahdai nebhfschanoi lihdscht, un winsch irr tapehz pee tabs te jau fennahf pastahwofschas Rohse kundses meitu fkolhas wehl weenu kreetnu puifchu fkolhu zehlis un to yat teem nabadfigakeem lautineem pee-eijamu darrijis. Par schi puhkina augteem dsirdefim wehl us preekschu. C. H. Bertram.

Masfawas lutter. Konsistorijas wizepresidents, generalsuperdents Wilhelm Karblom 12. Janwar noswehtija sawus 25 gaddu amatu fwehtkus. Apfweizinaschanas nahza no tuwenes un tahlenes par gohdu tai galwinai, kas tik dauds gaddu dedsiigi un fwehtigi ruhpejusees par sawas basnizas labklahfschanu.

Wahzu keisara walsti irr pariffam lahdas 60 tuhffstosch lauschu fkolhas, kur tohp mahziti 6 millioni fkolhas behrnu. It us 6, dauds ja 8 dwehfelehm nahf 1 fkolhas behrns. Gimnasiju irr Wahzjemme 330, preekschgimnasiju un zittu augstaku birgelu fkolhu 711; schinnis widde-

jäs fkolhas mahzahs ilgaddus lihds 178 tuhff. jauneklu. Uniwersitetes irr 20, pee tahm strahda 1624 mahzidami un lahdi 16 tuhff. studeeredami. S.

Bahrbeles draudses „Mahrtina fkolha“ ezelta 10. November 1871. gadda.

Pee leelzetta no Jaunjelgawas us Bauflu, 33. werste no pirmahs weetas stahw jauns, krahfschis keegetu namä, pah kurta durwihm irr redsama spohfscha tabpele kur ar balteem wahrdeem irr lassams tas schim rakstam likts wirsrahts. Schis namä irr Bahrbeles draudses fkolhas namä. Par wiina ezeltschanu un eefwehtfschanu schë ihsumä runnaschi; jo awise irr tas spohfsch kalns, kur mehß muhsu mihtahm fkolhahm pee wiinau peedsimschanas warram zelt tohs peeminnas un gohda stabbus. Tahdä prahtä tad mans raksta gabbalinsch buhs un paliks Bahrbeles draudses Mahrtina fkolhas peeminnas un gohda stabs us wisseem laikeem. Behz gaddu gaddem un dsimumu dsimumu dsimumeem, tas Bahrbeles draudses behrneem un behrnu behrneem awifchu krahjumä warrehs usfaukt: Nedsat, to juhfu tehwi un tehwu tehwi preeksch jams darrijuschi! Sakkat teem pateizibu un fwehtojat wiinau truhdus tappendä! — Bahrbeles draudse pastahw no krohna pagasteem, kam paldeews Deewam un schehligam Keisaram irr sawa peetilfschana, tapehz ta tam muhschigam un laizigam waldineekam par gohdu jau fen bij nahkusi pee tabs atilfschanas few buhweht fkolhas nammu, bet schi wiinau karsta wehleschanahs til pagahjuschä gaddä atfneedsa sawu fwehtu mehrki. Preeksch ta gadda Bahrbeles draudse bij no augsta krohna preeksch fkolhas namma weetas un buhwes islahgusi un dabujusi weenu deffetinu semmes un bakkus. Tad tuhda us karstahm pehdahm draudse feidschis pee ta darba. Weenä seemä ta peewedda wifsu buhwes materiali, kas maksaja dauds sirgu spehla, tapehz ka us tabs weetas kur fkolhas namä bij buhwejams, zits nelas nebij lä mahli ween un wifs zits wajjadfigums bij japeewedd no wairahf juhdschu tahluma. Tomehr Bahrbeles draudse bij dedsiiga garrä un nepeeku ffusi darbä, ta netaupija ne meefas ne naudas spehkus pee fkolhas namma uszelschanas. Wifs gahja ar steigfschanu ween, un redsi weenä paschä waffarä prahwais fkolhas namä bij pilnigi gattaws, ka ruddeni tauni jau warreja eefahft fkolhas darbu. Ne-esmu dsirdejis, ka wehl kaut kur zittur tahda muhra fkolha tik ahtri buhtu tiklusi gat-

tawa. — Sloblas namma buhwi pagastu waldischana isdewa us masahlflohlischana, amatneeki to buhweja ar faweem strahdneekem, kas draudsei maksaja lahdu 2500 rublus. Pee tam nau peerehlinata sloblas flahtehka, to pagasti usmuhreja ar faweem laudihm.

Lai gan wifs buhwes darbs schigli ween gabja, tad tomehr ar nopuhtham japeeminn, ka Bahrbeles draudsei arr netruhka tahdu lohzecku, kas sloblas buhwei stahjabs pretti un to zil esfehdamu gribbeja wilzinaht, ka pagasta wezzakam bij deewigan puhles kamehr kas ar masako pagasta weetneeku pulzihu pahrwarreja sloblas nedraugus.

Sloblas prettineekem truhka Deewam sichehl ta at-sihfchana, ka til ta draudse warr seli un jalloht, fur weens stahw preeksch wisseem un wiffi preeksch weena, un ka til tanni mahja irr labflahschana, fur fainneeks ruhpejabs par kalpu un kalps par fainneeku. Nu paldeews Deewam warr manniht, ka tas gaismas tehms ir pee tem sloblas nedraugem strahda fawus apgaismoschanas brihnumus. To it ihpofchi pee sloblas namma esfwehtischanas warreja staidri nojehgt, kas notikka tanni 10. Nowemberi 1871. gadda. Ta deena gan bij beesi apmahkusees, falta un wehjaina, bet draudses lohzecku firdis bij no preekem ka apstaidrotas. Jan pat rihka agruma lahjneeki un brauzeji no wiffobm puffedm steidsabs us sloblas nammu, neween pee tabs sloblas peederigece Bahrbeleschi, Kahrleeschi, Mehdemmuishneeki, Stelpeeschi un mahzitaja laudis, bet wehl dands zitti no fwehdeem pagastem un no tahleenes, pee wairahl ne ka 1000 zilwekem. Weelzeckch us sloblas nammu bij pa abbam puffedm apspraufts ar smakkabm egalitehm un widda isfahshts ar fluiju salkumeem. Preeksch sloblas durwihm bij talfiti jauki gohda wahrte, pahr kurreem augfcha no pulku salkumeem bij pihti tee bohstabi M. L. un kas nosihmeja Mahrtinu Lutteru pehz ka wahrda ta slobla tapwa nosaulta. Sloblas eelschpuffe bij ispuschlota ar salkumu frohneem. Katra mihla meitina us sloblu nahldama atneffa lihds fawu pihtu salku frohniti. Wascha pusdeenä eefahlahs eefwehtischanas darbs. Pee sloblas rohbeschas us leelzecka basnigas pehrminderi fagaidija fawu mahzitaju abrauzam. No tabs weetas mahzitajs lihds ar jaunu sloblmeisteri un draudsi dseedadami sloblai tuwajabs. Pee sloblas durwihm pagasta wezzakais mahzitajam pafneeda sloblas atflehgu un mahzitajs Deewu peesaukdams un draudsi usrunnadams sloblu atflehdia ta trihweeniga Deewa wahrda. Bet sloblas itaba ee-eijohht mahzitaju un draudsi draudses flecters apj. Sizinaja ar tschetibalsfigu dseedaschana. Wascha mahzitaja zeemachte un freileene kohri lihds dseedaja. Pezh tam, kad ir draudse tam Kungam bij neffusi fawu dseefmu uppuri, tad mahzitajs kanzel kappis turreja runnu eefahldams ar teem wahrdeem: Schi irr ta deena, to tas Kungs irr darrijis! un pabeigdam 8. 12. — Runna mahzitajs draudsei zehla preekscha, ka schi tahdu augstiu un preezigu deenu wehl ne-

had ne-efmoht peedihwojuffi; jo ta effam ta wispirma un weeniga slobla schinni draudse. Turklacht mahzitajs ar swarrigeem wahrdeem peerahdija sloblas leelu labbumu un winnas diwejadu mehrki, kas irr sloblas behnu tumschus prahtus apgaismoht un winnu faunas firdis pahrlabboht. Un schis fwehts mehrkis til tad effam atfneedsams, kad sloblas mahzibas dibbinajabs us Deewa wahrdeem un kad sloblas dsihwes irr pehz Kristus preekschihmes.

Kad mahzitajs bij runnu beidsis, tad arr jaunais sloblmeisteri ihsumä draudsi usrunnaja un tai istahstija, ka schi preeziga deena tai warretu nest aplaimodamu dsihwofchana. Un tas til tad buhtu panahkams, kad wezzaku nam 8 ar sloblu rohlu rohla puhletohs un zenstabs pee behnu ruhpiigas mahzischanas un gohdigas uiaudsinaschana, kad behnu wezzaki buhtu sloblmeistera pimee un ihste palihgi. Pezh pabeigtahm runnahm mahzitajs sloblu eefwehtija un to atwehleja Deewa wiffuscheligä apgahdaschana un pafargaschana. Pa wiffu to laiku bij sapulzeteem draudses lohzeckem tahds meerihgs, preezihgs un fwehts waigs, ka gorrigas azzis us ta warreja lassihht lahdu wahrdu: „Wehs effam darrijuschchi tahdu darbu, kas Deewam patihl.“ — Weigäs wehl dseedataju kohris un draudse to Kungu flaweja ar jaukabh dseefmahm un tad sapulzejuschees schlihras ar aiskustinatam firdihm. Bet tee, kas pa wiffu laiku bij ahra stahwejuschi, tapehz ka prahwais sloblas nam nespehja usnem til dands weefus zil dands to bij apmellejuschi, tee taggad speedah eelscha apflattihht namma eerikti. Bahrbeles draudsei newajadseja wis faunetees, kad fwehchas azzis apflattija winnas jaunu sloblas nammu; jo tas irr pateesi stalts un prahms, 12 affis garfch un 5 affis plats. Klossi irr ruhmes preeksch 100 behneem un sloblmeisterim ohtra galla irr 4 istabas preeksch dsihwofchanas. Bes tam wehl augfchtahschä irr 3 leelas istabas, 2 no tahm irr gullamas istabas, preeksch sehneem weena, preeksch meitenehm ohtra un trescha irr winnu ehdama istaba. Pee wiffas sloblas ehkas eeriktes buhwes apgahdataji un waldineeki to labbu ween darrijuschchi, zil til saprattuschchi un lai gan zittu weetinu pee namma eeriktes warretu wehletees drufku labbaku, tad es pehz fawas labbakas apsinaschanas schahs sloblas buhwes apgahdatajem un waldineekem par gohdu warru apleezinaht, ka Bahrbeles draudses Mahrtina slobla irr ta brangata wiffa Bauflas aprinki.

Schis sloblas nam 8 irr draudses gresnum, kates warr ar labpatifschana paslattilees us sloblas nammu un ar preeka leynibu isfaukt: Ta irr muhfu slobla! —

Tapehz, to weeta, kam tas peenahkabs, es taggad pateizohs Deewam, kas Bahrbeles draudsei palihdsejis us-buhweht mihlu sloblas nammu; pateizohs augstam frohnim, kas draudsei dewis semmi un bakkus preeksch sloblas usbuhwes; pateizohs draudsei, kas ar preezigu prahtu feh-rusehs pee ta fwehta darba; pateizohs pagasta wezzakam,

kas ne-apnizis publejees floblas buhwee darbu eegrohšidams un pabeigdams; pateizohs pagasta teefas preekschfehdetajam, kas ar fawu padohmu publejees pee floblas rifies, jeb plana pagattawofchanas, kà arr pee floblas ispuškofchanas; pateizohs teem pagastaweeetneeku pulla lohjekleem un pagastu faimneekleem, kas ar mihtu prahtu gahdojuschi par floblas labbumu; pateizohs draudses mahzitajam, kas zif eespehdams gahdajis par floblas labflahšchanu; pateizohs draudses mihtahm mettinahm, kas ar fakleem frohnischeem puškojuschas mihtu floblas nammu! Gohds lai irr katram gaismas draugam, kas us floblu turr labbu prahtu!

Beigàs lubdsu it firsnigi to Kungu un meisteri, kas no debbekim nahjis, lai tas buhtu un paliktu fchahs floblas un fcha floblmeistera fargs, waddons un draugs, tad fchi flobla buhs draudsei ta mihtiga swaigsnite, kas fawus dahrgus starrus islaisch us wiffahm pufschem, kurras gaischumà draudses behni pee-augtu gudribà un kurras Deema wahrdu fittumà tee peenemtohs ihstà deewischligà un zilwezigà mihtesitibà. Tad mihtai Bahrbeles draudsei ta floblas eeswehtischanas deena, to tas Kungs darrijis, pahwehstohs par to aplaimodamu dsihwofchanu kuru tas patš Kungs frohnejis, apgaismojis un fwehtijis.

Fr. Mekon.

Par rakstibu*)

mana peerahdischana garuma deht netappa usnemta, un dauds, ja ne wissi newarejuschi ispraest, to pahrgrohsijis, tad sche bes peerahdischanahm tahs pahrgrohsitahs punktis peefihmeju:

Dubultojojt pehz ta liffuma: **Raksti tà, kà runna!** es

I. l, (l), m, n, (n), r, (r) tif tahds wahrds ween dubultojojis, furi is wahzu walodas nemti, kà p. pr.: femmes, rullis, kerta, kanna — bei latweeschu wahrds nekad ne. (Skat.: „Lettische Grammatik von A. Bielenstein § 92 — c“).

II. b, d, g, (g) nekur neesmu dubultojojis. (Skatt.: „Die Elemente der lett. Sprache von A. Bielenstein § 17“).

III. p, t, k, (k), z, s it wissur dubultojojis.

IV. s un sch wissur tikkai masee.

V. Nelokamajà (im Infinitiv) gaischi jaischkir st no ft. Kad aistezzè I. pattibà — du jeb — su (we du, lausu), tad nelokamajà rakstams „st“, p. pr.: wesi, wesdams, wesi; laust, laudams, lausts. Kad aistezzè I. pattibà — tu jeb su (mettu, neesu),

*) Kad nu schahdat rakstibai, kà fannam, irr lohti lees pulks pretineeku, tad buhtim arri gattami wiru dohmas pret fcho leetu usnemt. Wehs fawas jau agrati effam istellufchi. Latw. am. apgabdataje.

tad nelokamajà rakstams „st“, p. pr.: wesi, wesdams, wesi; nest, nesdams, wesi. Skt.: „Die Elemente der lett. Spr. § 18“, und „Lett. Grammatik § 51“.

VI. Kamehr „h“ wehl topaturehts, tas rakstams ari katrà slehgtà beigu pantà, t. i. tahdà beigu pantà, kuresch beidsahs us lihdsfani un gruhsts, p. pr. zilwehs, zilwela, zilwekam; pihslehns, pihslena; daschahds, daschada; zittahds, zittada; projahm, wairahk. Skt.: „Die Elemente — § 4“ — bet pee „o“ tas tad nau rakstams.

Ar „h“ wehl war daschadi notiktees:

a) To war atmešt, un tad, laj waretu arri gara paschafani (mehs) no gruhsta (mehle) ischfirt, preeksch gara paschafana jeb — eewedams, un preeksch gruhsta atkal. Tà, pehz mana prahta, buhtu wisslabaki darrihts. (Passi preekschwahrdà eelsch „Lett. Grammatik“).

b) Bet kad „h“ pawissam atmeštu, tad buhtu tas pehz mana prahta tomehr wehl arween paturams nahkotuè pee I. klasses laikawahrdeem, laj scho waretu ischfirt no aistezzes, un aistezzes partizipa act. p. pr.: wiasch wiau sittihs, wiasch wiau sittiš, sittiš, un ari aistezzè pee VI. — IX. klasses wahrdeem, pr. dandskaihlà, I. un II. pattibà, laj schihs buhtu ischfira mas no tagades I. un II. pattibas, p. pr. masgajahm, masgajahk, masgajam, masgajat.

Ta labi pahrdomajam: to gan gribam panahkt, kad weenu un to paschu sihmi (h) leekam pee gruhsta un wilkta paschafana? tad it weegli pahreezinatees, ka tagadejo „h“ rakstichanu aistahweht — pawissam neespehjamš.

Mans raksteens „Par walodu, walodas liffumeem un rakstibu“ rass driht taps speests, jo us daschu skolataju wehleschanos „zif labi buhtu, to skolàs eewest, lids gramatiku latweeschu walodà sagaidisim,“ esmu to us Jelgamu aiseuhtijis: tur bija deesgan pilnigi zauri isnemts leetu un ihpaschibas wahrds.

Laurina Gedarts.

Par tizzibas lohpfchanu.

Esmu no weenteesigeem tautas dehleem dsirdejis aifweenu to firdigi atsihstoht, ka zaur wiffu fawu dsihwi tikkai weenu leetu tee jo augstaki zeenoht, un prohti, fawu tehwa tizzibu, fchi effoht teem ta mihtaka un dahrgaka par wiffahm zittahm mantahm pasaulè.

Tizziba irr kà lahda dahrga pehrlite schinni isniibzigà pasaulè. Weenteesigi un apdohmigi laudis to turr allasch augstà zeenà. Tizziba, lohpta un waddita no flaidreem

Deewa wahrdeem, muhs faweeno un peetur pee augstas
Deewibas un pee laimibas un lablafschanas. Wahzu
flawenais rakstneeks Goethe bij daschu reis no tahdas Deewibas
lohti aistremts, pat tumfschafâ un behdigafâ laikâ
wirsch allasch atgahdinajahs us teem pascha rihmeteem
wahrdeem: „Kluffi dufs augschâ swaigsnes un appafschâ
(semme) kappi. Tak fauka no wian'puffes to garru bal-
fîs, to meisteru dalfîs: Nekawejeet mahzitees ta labba
fpehzibu!“ Schis flawenais Wahzu rakstneeks tē par
muhsu nemirfîbu runnadams, muhs arri tapehz it ween-
teefigi pamahza: Nekawejeet mahzitees ta labba fpehzibu!
Skaidra tehwa tizziba irr teem pehznahlameem tahda fpeh-
zibas parahdîschana. Tizzibas ffaidroschana un lohp-
schana fpehzina ne ween weffelas tauschu fahrtas, bei arri
leelas tautas. Mahzitahm tantahm irr dauds un no da-
schadeem wihreem farakstîtas pasaules stahstu-grahmatas
jeb wehstures, fchîhs tautas zur tahm grahmatahm at-
sinnufschas, fa tizziba un ihsta deewabîhjaschana irr tahds
fpehfs pasaulē, tas fpehî weffelas tautas zelt un pa-
augstinaht, un fa lepniba un uspuhîs prahîs irr tîkai
tauschu famaitaschana ween. Bet pasaules tautas irr
bijufchi un buhs arri wehl aîsweenu tahdi gudrineeki, tas
tîkai to eeskatta un peenemm, no lam teem kaut fahds
meefîhgē labbums atlezz, ta tizziba teem tîk tahda ween-
lîhdîga leeta, fo tee waj nu ahrigi jeb nemaj nezeena.
Tahdeem pasaules behrneem tamehr nelas neleekahs truhft,
famehr tee warr preekōs un lîhgsmîbâ padfîhwoht, bet tad
teem reis ta beidsama stundina preeksch durwîhm peestahjâhs,
fad teem drihs jafschîrrahs no fchejeenes, tad tee tîkai wehl
fajuhft, fa teem tas beidsamais zerribas graudînsch wîffai
truhft, un fa bes tam zilweks pasuddîs, teescham pasud-
dis bes wîffas schelastîbas. Ak kluffi dufs augschâ tahs
swaigsnes un semme tee kappi; tak fauka no wian'puffes
to garru balfîs, to meisteru balfîs: Nekawejeet mahzitees
ta labba fpehzibu! Aîsîhsteet famu tehwa tizzibu un zeeni-
jeet to no wîffas weenteesîbas. Lai tad arri juhfu dîh-
wes laiwîna teel daschu reis no leelas wehtras un breefmi-
geem wîkneem aîsfahrtâ, tad nebhîstatees nelo, jo Deews
Kungs irr muhsu stipra pîls, fur behdâs warvam twer-
tees, un:

Lam Deewa wahrdam nebuhs rîmt,
Lai trakto, lam tîhl traktoht:
Deews nelîks fawai laiwai grîmi,
Glahbs to waj wahrdn faktoht,
Gribb tee muhs semme kaut,
Jeb muhsu leetas raut, —
Lai noteek Deewa prahîs,
Teem labbums buhs nelahds:
Mums debbes manta palîks.

C. H. Bertram.

Pastara basuhnes atbalfs.

Weld. Schis teescham irr tas pehdîhgē laîfs.

Kau! pastra basuhn' debbeschōs
Stahw îssteepta pahf semmi.
Klau! Weld: Nahl Sohgis pastarōs.
To zekîneeks nolemmi.
Sche pubsch ta schîm, tur wehstî tam:
Sataisees gattaws kappîram;
Apdohma zilweks gallu!

To raddijumu nopuhshan'
Us debbesîhm kabhî febra.
Klauf, tawas fîrōs gauſch' ilgofchan'
Tu, fweſchneeks fche: Dee wehrâ!
Kur dwehſele papahrnē kluhs?
Kur laîwa meera ohſtâ buhs? —
— Tur debbesîs bei galla. —

Ur mîhlibſ ſpahrneem ſchuhpolîs
Sedſ muhs, tad dîhwoht fakham.
Schîm hlakham ſtahjâhs ſabrfs jo drihs
Pîrms us to dohmaht nahkam.
No ſahel' lîhdſ ſchuhplîm îhs tas brîhdſ;
Starp laîf' un muhschîb' tîkai ſprîhd's, —
Apdohma muhscha gallu!

Ta pasaul' rîtt, — ta appala, —
Jo tuwahl kappâ mallâ;
Gan tuhftofsch fahrtî rîkto ta;
Kad reîf' tai nahfs, buhs gallâ.
„Lîhdſ fchejeeni!“ — tad fazzîhs Deews,
„Ne tablatî!“ — par matt' ta ees.
Apdohma pasaul's gallu!

Tur padebbeschōs swaigsnes mîrdſ
Ur faweem ſelta ſtarreem.
Sche rohschu leîjâs pukkes ſpîrdſ
ÿf faweem dîhgteem, ſarreem.
Drihs wînnas mahſoni aplahî;
Schîhs ſalnâ atfal nepaſtahî.
Apdohma dîhwîb's gallu!

Tâ ſauldams ſauz mums pastra balfs
ÿt wîffur; — waj arr fîrdî?!
Sche wîffahm leetahm nahf ſaws gals.
Waj zilweks to nedfîrdî?!
ÿr tu, 'fad nebhîf' dohmajîs
Pee Sohga buhſî nonahîs.
Apdohma pastra gallu!

Sauz pastra basuhn, ſauzi mums!
Sauz tautâs, walſîs, dîhwê!
Pehz Deewa gîhmî, tas raddijums,
Tu zilweks taifees brîhwê:
No launuma un tumſîbas!
Steîds tîk eeksch Deewa walſîbas!
Apdohma drihî gallu!! —

C. Neuland.